

ROMANIA

Expunerea de motive

Secțiunea 1 Titlul actului normativ

Propunere legislativă privind completarea Legii nr. 227 din 2015 privind Codul fiscal

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii prezentului act normativ

0. Rezumat

Prezenta propunere legislativă este un prim pas în direcția susținerii familiilor în care părinții activi în câmpul muncii și au în întreținere copii. Propunerea legislativă este, de asemenea, un pas în direcția încurajării natalității, a muncii și a reducerii abandonului școlar, problemă gravă cu care se confruntă România în acest moment. Propunem introducerea în Codul fiscal a unei noi indemnizații, numită **"indemnizația pentru susținerea familiei"** - un deziderat ce atinge mai multe obiective.

Principiile care stau la baza acestei propuneri:

- **Susținerea familiei (echitate):** beneficii mai mari pentru familiile care obțin venituri mici.
- **Încurajarea muncii:** beneficii mai mari pentru familiile în care ambii părinți obțin venituri.
- **Motivarea creșterea natalității:** beneficii mai mari pentru familii cu mai mulți copii
- **Lupta împotriva abandonului școlar:** beneficiile familiale sunt acordate în funcție de prezența la școală.

În mod concret, propunem acordarea unei indemnizații pentru susținerea familiei care va fi obținută din impozitul pe salariu și din contribuțiile sociale și de sănătate, prin reținerea la sursă. Aceste sume reținute la sursă nu vor mai fi virate către stat, ci vor fi redistribuite către beneficiar. Astfel, rămân mai mulți bani la dispoziția familiei pentru un trai decent.

Rezultatele adoptării indemnizației pentru susținerea familiei:

- **Creșterea veniturilor familiale nete lunare.** Beneficiile vor asigura un trai decent pentru familiile cu copii.
- **Creșterea ratei populației ocupate.** Beneficiile vor scoate la lumina contractele la negru.
- **Creșterea natalității.** Beneficiile vor reduce presiunea financiară de pe umerii tinerilor care vor să aibă copii.
- **Scăderea ratei abandonului școlar.** Beneficiile vor condiționa acordarea indemnizației de o prezență de 90% la școală.
- **Scaderea sărăciei generaționale** - familii care lupta cu sărăcia, generație după generație
- **Creșterea productivității în munca** al viitorilor adulți care acum sunt copii și astfel creșterea veniturilor viitoare ale statului

1. Descrierea situației actuale

Pentru sprijinirea familiilor cu copii, începând cu anii 1990 au fost introduse o serie de alocații al căror scop principal a fost acela de suplimentare a veniturilor familiei în vederea asigurării unor condiții mai bune pentru creșterea, îngrijirea și educarea copiilor.

Astfel, în 1993 a fost instituită prin **Legea nr.61/1993 alocația de stat pentru copii**. Bazată pe principiul universalist, aceasta alocație se acorda tuturor copiilor, în același cuantum pentru fiecare și fără a ține cont de veniturile familiei.

În anul 1999, perioada caracterizată de scădere economică, creștere a șomajului, diminuare semnificativă a veniturilor populației, a fost introdusă prin **Ordonanța de urgență a Guvernului nr.118/1999, alocația de solidaritate pentru familiile cu mai mulți copii**.

Ulterior, ținând cont de modificările situației economice, dar și de deschiderea oportunităților de muncă în state membre ale U.E., această alocație suplimentară a fost înlocuită cu **alocația familială complementară și alocația de susținere pentru familia monoparentală**.

Această alocație s-a acordat tuturor familiilor cu copii ale căror venituri pe membru de familie erau de până la 470 lei/ persoană în baza **Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 105/2003**. Cuantumul erau stabilite în funcție de numărul copiilor din familie. Pentru familiile monoparentale cuantumul erau mai mari în scopul compensării veniturilor potențiale ale părintelui lipsă. Astfel, în anul 2008 numărul mediu era de aproximativ 506.000 familii beneficiare de alocație familială complementară și 191.000 familii beneficiare de alocație de susținere pentru familia monoparentală, iar în decembrie 2009 se înregistrau 584.000 beneficiari pentru complementară, respectiv 198.000 pentru monoparentală, respectiv o creștere de aproximativ 9%.

În 2010 s-a instituit alocația pentru susținerea familiei, prin adoptarea **Legii nr. 277**, care a abrogat OUG 105/2003. **Legea 277/2010** a fost în vigoare până la 1 ianuarie 2024, fiind înlocuită de **Legea nr. 196/2016 privind venitul minim de incluziune**.

Conform Legii 277/ 2010¹ s-a instituit **alocația pentru susținerea familiei**. ASF era extrem de mică și varia între 75 lei și 408 lei, în funcție de caz. Spre exemplu:

- 75 de lei pentru o familie cu 2 părinți și un copil;
- 164 de lei pentru o familie cu 2 părinți și 2 copii;
- 408 lei (0.816% ISR) pentru o familie cu un singur părinte și 4 copii.

Condițiile erau greu de îndeplinit. Practic, cei ce primeau alocația pentru susținerea familiei erau cei care nu muncesc, care nu aveau un venit pe membru al familiei mai mare de 530 de lei. În plus, acordarea alocației se făcea printr-un proces stufos și birocratic, în urma unei anchete sociale amănunțite.

Începând cu luna ianuarie 2024, ajutorul social și alocația pentru susținerea familiei au fost înlocuite cu venitul minim de incluziune (VMI).

¹ <http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/124905>

ROMANIA

Venitul minim de incluziune este un beneficiu de asistență socială, finanțat din bugetul de stat, destinat familiilor și persoanelor singure care se află în situații de dificultate. Sprijinul financiar înlocuiește ajutorul social și alocația pentru susținerea familiei și va intra în vigoare de la 1 ianuarie 2024.

II. Venitul minim de incluziune are două componente:

- **ajutorul de incluziune** - familii/persoane singure al căror nivel maxim al venitului net trebuie să fie de 275 lei, respectiv 400 lei dacă persoana singură a depășit vârsta de 65 de ani;
- **ajutorul pentru familia cu copii** - nivelul maxim al venitului net trebuie să fie de 700 lei/membru de familie.

Potrivit informațiilor existente, în anul 2022 134 de mii de familii beneficiau de ASF², media lunară fiind 168 de lei, în timp ce bugetul total lunar era estimat a fi de 22 de milioane de lei.

În tabelul de mai jos aveți beneficiile per copil:

Alocația pentru susținerea familiei (ASF)	
<i>Venituri < 200 lei/m</i>	lei / copil
biparentală	82
monoparentală	107
<i>Venituri < 530 lei/m</i>	
biparentală	75
monoparentală	102

Legea nr. 196/2016 privind venitul minim de incluziune este o lege-umbrelă care reglementează venitul minim de incluziune, ajutorul pentru susținerea familiei și ajutorul pentru încălzirea locuințelor. Aceste prestații care există deja reglementate în acte normative distincte se adresează actualmente unui segment relativ redus de beneficiari.

În 2021 a fost adoptat **Planul Național pentru Redresare și Reziliență**, o serie de angajamente de reforme cu finanțare europeană, ca măsuri de combatere a efectelor pandemiei provocate de coronavirus. În componenta C13 a acestuia sunt propuse reforme în domeniul social, printre care și reforma **venitului minim de incluziune (VMI)**.

O bună parte din disfuncționalitățile existente este dată de impactul marginal al încurajării familiilor active în câmpul muncii prin acordarea de prestații sociale sau beneficii. Deși, la nivel european, majoritatea statelor au implementate măsuri pentru a încuraja natalitatea, la nivel național sprijinul statului pentru familiile în care părinții obțin venituri a fost mai degrabă neglijabil. Spre exemplu, pentru acordarea ajutorului pentru familia cu copii, venitul brut pe membru al familiei trebuie să fie de maxim 700 de lei. În medie, suma acordată lunar unei familii sub forma ajutorului pentru familie este, la momentul actual, 170 de lei (aproximativ 35 EUR).

² https://www.mmanpis.ro/wp-content/uploads/2021/10/ASF_Septembrie_2021.pdf

Soluțiile sociale actuale nu reprezintă, în realitate, un ajutor concret pentru familiile cu copii. Prezenta propunere - indemnizația pentru susținerea familiei - reprezintă o modalitate echitabilă și concretă ce va ajuta familiile să beneficieze de un trai decent. Întrucât soluțiile sociale actuale nu reprezintă, în realitate, un ajutor de concret/substanțial pentru familiile cu copii și nu încurajează natalitatea, am conceput “Indemnizația pentru susținerea familiei”.

1.1 Situația la nivel european

Mai jos va prezentăm o analiză³ a beneficiilor pentru copii și familie din câteva țări din Europa

	Suedia	Italia	Polonia	Franța	România
Total fertility rate, (2012)	1.90	1.40	1.30	2.01	1.76
Ideal number of children (mid-2000s)	2.22	2.04	2.41	2.5	
Child & Family benefits public spending (2017)⁴	3.4% PIB	2% PIB	3% of PIB	2.85% PIB	1.1% PIB ⁵
Family allowances (2017)⁶	1.2% PIB	0.6% PIB	2% PIB	1.5% PIB	0.000025% PIB

Indemnizații pentru copii, alocații pentru copii sau familiale, 2012

Suedia:

- alocația pentru copii este universală, aproximativ 122 €/lună pentru fiecare copil;
- suplimente pentru următorii copii (de la 17 EUR pentru al doilea copil până la 145 EUR pentru al cincilea și copiii următori);
- plătit până la vârsta de 16 ani;
- se acordă o indemnizație similară pentru copiii din școlile secundare superioare;

³ [https://eige.europa.eu/docs/2047_LDM_BRI\(2013\)130519_REV2_EN.pdf](https://eige.europa.eu/docs/2047_LDM_BRI(2013)130519_REV2_EN.pdf)

⁴ <https://data.oecd.org/social/family-benefits-public-spending.htm>

⁵

[https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Social protection statistics - family and children benefits](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Social_protection_statistics_-_family_and_children_benefits)

⁶ <https://stats.oecd.org/index.aspx?queryid=68251>

ROMANIA

- beneficiile sunt impozabile.

Italia:

- Alocația pentru copii variază de la 10 EUR la 258 EUR pe copil pe lună, în funcție de câștigurile părinților și de numărul de membri ai familiei. De exemplu, o familie cu patru membri și un venit anual sub aproximativ 13.500 EUR ar primi beneficiul maxim. Cu un venit de aproximativ 26.000 EUR, beneficiul ar fi de aproximativ 125 EUR; cu un venit familial mai mare de 72.000 EUR nu s-ar plăti nicio prestație.
- Se plătește până când copilul împlinește 18 ani.
- Beneficiul este impozabil.
- Se majorează alocația familială pentru părinții singuri.
- Familiile cu trei copii sunt eligibile pentru sprijin municipal timp de 13 luni.

Polonia

- Indemnizație pentru copil la naștere de 243 EUR;
- Indemnizația se dublează dacă venitul familiei pe cap de locuitor nu depășește cca. 120 euro pe lună;
- Alocația pentru copii vizează familiile cu venituri mici în care venitul familiei pe cap de locuitor nu depășește cca. 120 €;
- Beneficiile variază de la 16 EUR la 24 EUR per copil pe lună, în funcție de vârsta copilului;
- Se plătește până când copilul împlinește 18 ani sau până când copilul împlinește 21 de ani dacă este în studii;
- Supliment pentru părinți singuri de cca. 40 EUR și 105 EUR pe lună per familie, în funcție de numărul de copii și de venitul familiei pe cap de locuitor.

Franța

- Indemnizație pentru copil la naștere de 912 EUR;
- Alocație de bază de 183 EUR plătită per lună per copil până la vârsta de 3 ani.
- Indemnizație pentru creșterea copilului plătită numai după nașterea celui de-al doilea copil și apoi până la vârsta de 20 de ani, atâta timp cât copilul câștigă nu mai mult de aproximativ jumătate din venitul minim;
- Alocațiile lunare sunt de 127 EUR pentru doi copii, 289 EUR pentru trei copii, plus 162 EUR pentru fiecare copil suplimentar;
- Suplimente de 64 EUR pentru copiii peste 14 ani;
- Supliment de 90 EUR dacă copilul este crescut de un părinte singur;
- Se plătește o alocație suplimentară de 165 EUR pe lună familiilor cu mai mult de trei copii și cu un venit redus al gospodăriei;
- Alocația pentru părinte singur oferă unui părinte singur un venit minim care variază în funcție de numărul de copii (813 EUR per luna pentru un singur părinte cu un copil și fără alt venit; 189 € per copil suplimentar);
- Familiile beneficiază și de scutiri de impozit, în funcție de starea civilă și numărul de copii (ajutor mai mare pentru familiile cu trei sau mai mulți copii).

2. Schimbări preconizate

Prezenta propunere legislativă este un prim pas în direcția susținerii familiilor în care părinții activi în câmpul muncii și au în întreținere copii. Propunerea legislativă este, de asemenea, un pas în direcția încurajării natalității, a muncii și a reducerii abandonului școlar, problemă gravă cu care se confruntă România în acest moment. Propunem introducerea în Codul fiscal a unei noi indemnizații, numită **"indemnizația pentru susținerea familiei"** - un deziderat ce atinge mai multe obiective.

Principiile care stau la baza acestei propuneri:

- **Susținerea familiei (echitate):** beneficii mai mari pentru familiile care obțin venituri mici.
- **Încurajarea muncii:** beneficii mai mari pentru familiile în care ambii părinți obțin venituri.
- **Motivarea creșterea natalității:** beneficii mai mari pentru familii cu mai mulți copii
- **Lupta împotriva abandonului școlar:** beneficiile familiale sunt acordate în funcție de prezența la școală.

În mod concret, propunem acordarea unei indemnizații pentru susținerea familiei care va fi obținută din impozitul pe salariu și din contribuțiile sociale și de sănătate, prin reținerea la sursă. Aceste sume reținute la sursă nu vor mai fi virate către stat, ci vor fi redistribuite către beneficiar. Astfel, rămân mai mulți bani la dispoziția familiei pentru un trai decent.

Rezultatele adoptării indemnizației pentru susținerea familiei:

- **Creșterea veniturilor familiale nete lunare.** Beneficiile vor asigura un trai decent pentru familiile cu copii.
- **Creșterea ratei populației ocupate.** Beneficiile vor scoate la lumina contractele la negru.
- **Creșterea natalității.** Beneficiile vor reduce presiunea financiară de pe umerii tinerilor care vor să aibă copii.
- **Scăderea ratei abandonului școlar.** Beneficiile vor condiționa acordarea indemnizației de o prezență de 90% la școală.
- **Scaderea sărăciei generaționale** - familii care lupta cu sărăcia, generație după generație
- **Creșterea productivității în munca** a viitoarelor generații și astfel creșterea veniturilor viitoare ale statului

3. Alte informații			
Secțiunea a 3-a Impactul socio-economic al prezentului act normativ			
1. Impact macro-economic			
1¹. Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat			
2. Impact asupra mediului de afaceri			
2¹. Impactul asupra sarcinilor administrative			
2². Impactul asupra întreprinderilor mici și mijlocii			
3. Impact social			
4. Impact asupra mediului			
5. Alte informații			
Secțiunea a 4-a Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)			
- în mii lei (RON) -			
Indicatori	Anul curent	Următorii patru ani	Media pe cinci ani
1	2	3 4 5 6	7
1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care: a) buget de stat, din acesta: i. impozit pe profit ii. impozit pe venit b) bugete locale i. impozit pe profit c) bugetul asigurărilor sociale de stat: i. contribuții de asigurări			
2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:			

a) buget de stat, din acesta: i. cheltuieli de personal ii. bunuri și servicii b) bugete locale: i. cheltuieli de personal ii. bunuri și servicii c) bugetul asigurărilor sociale de stat: i. cheltuieli de personal ii. bunuri și servicii	
3. Impact financiar, plus/minus, din care: a) buget de stat b) bugete locale	
4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare	
5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare	
6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare	
7. Alte informații	
Secțiunea a 5-a Efectele prezentului act normativ asupra legislației în vigoare	
1. Măsurile normative necesare pentru aplicarea prevederilor prezentului act normativ (acte normative în vigoare ce vor fi modificate sau abrogate, ca urmare a intrării în vigoare a prezentului act normativ):	
1^a. Compatibilitatea prezentului act normativ cu legislația în domeniul achizițiilor publice	
2. Conformitatea prezentului act normativ cu legislația comunitară în cazul proiectelor ce transpun prevederi comunitare:	
3. Măsurile normative necesare aplicării directe a actelor normative comunitare	
4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene	
5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente	

6. Alte informații
<i>Secțiunea a 6-a</i> <i>Consultările efectuate în vederea elaborării prezentului act normativ</i>
1. Informații privind procesul de consultare cu organizațiile neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate
2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea, precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul prezentului act normativ
3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr. 521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative. Prezentul act normativ nu se referă la acest lucru.
4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente.
5. Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi
6. Alte informații
<i>Secțiunea a 7-a</i> <i>Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea prezentului act normativ</i>
1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării prezentului act normativ.
2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării prezentului act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice.
3. Alte informații
<i>Secțiunea a 8-a Măsuri de implementare</i>
1. Măsurile de punere în aplicare a prezentului act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale - înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente

2. Alte informații
Nu sunt.

Vă propunem astfel, spre dezbateră și adoptare, prezenta propunere legislativă.

În numele inițiatorilor,

Alin APOSTOL

Deputat USR

**Tabelul sustinatorilor propunerii legislative pentru completarea Legii nr. 227 din 2015 privind
Codul fiscal**

r. rt.	Nume și prenume	Partid	Semnătura